

Vermeend

te verruimen. Ik heb al gezegd dat ik voor verruiming ben. Ik sprak over 25%, maar wij gaan nu naar 50%. Ik heb daartegen geen bezwaar; ik laat dit aan de Kamer over.

De laatst ingediende motie zie ik als een ondersteuning van wat ik feite al heb toegezegd. Ik volg hierin wel de lijn die ook al door de Kamer is uitgezet, dat wil zeggen dat ik voorzichtig zal zijn met het toestaan van experimenten. Ik ben niettemin bereid deze zaak neer te leggen in een verkenning. De Kamer moet dan maar een afweging maken. Ik weet wel zo'n beetje wat de opvatting van de Kamer is, maar dit zal mij er niet van weerhouden daarover nog eens van gedachten te wisselen.

Mevrouw Noorman heeft nog een vraag gesteld over het verantwoordingsverslag. Het lijkt mij inderdaad verstandig te bezien of ik met de VNG tot een model kan komen, want dit is administratief minder bewerkelijk en het wordt daardoor eenvoudiger om vergelijkingen te maken.

Ik zal het punt van de Centrale raad van beroep opnieuw bezien.

Ik zal bezien of het mogelijk is de REA-gelden in het verantwoordingsverslag op te nemen, want het is inderdaad van belang dat wij daarin inzicht krijgen.

Verskillende leden hebben gesproken over de vangnetconstructie. De heer Van Dijke zei terecht dat er moet worden gezocht naar een evenwicht. De heer Van der Staaij heeft de vraag gesteld wat er gebeurt als er een laagconjunctuur is. De prikkel neemt dan af. Dit ben ik met hem eens, maar ik denk dat wij in een situatie van echte laagconjunctuur in het kabinet en de Kamer sowieso een afweging zullen maken van de instrumenten en de wijze waarop zij moeten worden ingezet. Wij maken geen beleid voor de eeuwigheid. Wij hebben nu een prikkelsysteem ingevoerd waarvan wij verwachten dat het werkt. Wij zullen dit ook monitoren. Vervolgens zullen toch steeds weer nieuwe afwegingen worden gemaakt en andere prioriteiten worden gekozen. Overigens ben ik het ermee eens dat je dan minder prikkels hebt dan in de huidige situatie.

De vraag is nog gesteld wanneer je iets kunt doen met het objectieve verdeelmodel. De heer Van Dijke heeft gelijk als hij zegt dat je er natuurlijk iets kunt uitlichten. De wet verbiedt dit niet. Ik heb alleen gezegd dat ik het wat breder wil zien. In het

najaar is waarschijnlijk het onderzoek op dit punt gereed. Ik ben bereid dan technisch overleg te voeren met de Kamer over de onderzoeksresultaten en de gevolgen daarvan. Ik heb goed geluisterd naar de elementen die hier naar voren zijn gebracht.

Ik dank de heer Mosterd voor zijn opmerking over de spiegel. Ik vind zijn benadering heel goed, dat wil zeggen de vraag wat je minimaal nodig hebt aan informatie en toetsstenen om te komen tot een goede rechtmatigheids- en doeltreffendheidstoets. Ik neem die benadering graag mee, want zij kan wellicht tot minder administratieve lasten leiden.

Ik dank de heer Van Dijke voor de waarderende opmerkingen. Ik ben het eens met zijn benadering van de vangnetfunctie. Ik sprak al over de experimenten. Het is duidelijk dat er een hoge drempel is. Hij heeft het zelf kenbaar gemaakt en ik spreek hem niet tegen. Ik ben het eens met hem als het gaat over het leereffect en het toezicht. Ik zal mij erin verdiepen hoe de toezichtsfilosofie kan worden doorgelicht. Wij moeten leren van het verleden. Ik ben geprikkeld door zijn opmerking. Wij zullen nagaan of de filosofie die wij hanteren aanpassing behoeft.

De heer **Van Dijke** (RPF/GPV): Ik waardeer die toezegging. Wat horen wij daarvan?

Minister **Vermeend**: Ik ben nu bezig met het voorbereiden van de begroting. Ik zal kijken of ik het kan meenemen in de stukken die van mijn departement komen waar het gaat over de bredere onderwerpen zoals toezicht in de ruimste zin van het woord. Het zal na Prinsjesdag worden. Ik wil met de Kamer daarover separaat van gedachten wisselen. Ik vind het even belangrijk als u.

Ik kom te spreken over de toelichting op de wet. De hulpminister dank ik buitengewoon voor de buitengewoon adequate beantwoording van de vragen van de heer Van der Staaij.

Over het amendement heb ik al gezegd dat ik dat ontraad. Ik heb aangegeven waarom. Ik kan met de motie leven, omdat ik de tijd heb. Mevrouw Snijder heeft gelijk dat het te gehaast gaat. Ik heb liever de tijd om de verkenning zorgvuldig uit te voeren.

De algemene beraadslaging wordt gesloten.

De **voorzitter**: Ik stel voor, aan het eind van de vergadering te stemmen.

Daartoe wordt besloten.

Aan de orde is het debat naar aanleiding van een algemeen overleg op 21 juni 2000 over het **Kennisnet**.

De **voorzitter**: Ik stel voor om niet te interrumperen.

Mevrouw **Barth** (PvdA): Voorzitter! Wij hebben vorige week uitgebreid met de minister gedebatteerd over de toekomst van Kennisnet en wat de Kamer wel en niet wil en wat de minister wel en niet wil. Een afronding van die discussie is de volgende motie.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende, dat publiek-private samenwerking in het bestuur van Kennisnet de bestuurlijke verhoudingen diffuus maakt en de politieke verantwoording naar de Kamer bemoeilijkt;

overwegende, dat betrokkenheid van het bedrijfsleven bij de inhoud van Kennisnet niet in de rede ligt, en dat commerciële uitingen op Kennisnet in strijd zijn met het convenant sponsoring in het onderwijs;

van mening, dat inzake de toekomst van Kennisnet sprake moet zijn van objectieve afwegingen van diverse mogelijkheden en heldere "go or no go"-momenten voor de Tweede Kamer;

spreekt uit dat publiek-private samenwerking in de opbouwfase van Kennisnet ongewenst is;

verzoekt de regering in de verkenning van de toekomst van Kennisnet de mogelijkheid van een publiekrechtelijke stichting en handhaving van de huidige bestuurlijke inrichting van Kennisnet nadrukkelijk uit te werken,

Barth

en de Kamer daarover vóór 1 januari 2001 te rapporteren,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**: Deze motie is voorgesteld door de leden Barth, Lambrechts, Wijn, Rabbae en Van der Vlies.

Zij krijgt nr. 52 (25733).

De heer **Rabbae** (GroenLinks): Voorzitter! Ik wil de minister alleen meegeven dat de nadere uitwerking van Kennisnet geen vertraging duldt. Dat weet hij evengoed als wij allemaal. Daarom zeg ik hem dat ik hoop dat hij, in plaats van dat wij nog met elkaar worstelen in de komende tijd omdat hij toch zijn eigen gang gaat, de motie die namens de meerderheid van de Kamer is ingediend uitwerkt, zodat wij tijd winnen. Wij moeten niet blijven bakkeleien.

De heer **Cherribi** (VVD): Voorzitter! Ik ga vaak naar Artis. Een van mijn favoriete dierenverblijven is de leeuwenkooi. Ik loop ook af en toe naar de tropische vissen. Het valt op dat de leeuwen door de Postbank zijn gesponsord. De tropische vissen zijn gesponsord door een beroemd restaurant in Amsterdam. Maar ik heb de leeuwen nooit horen schreeuwen dat zij een plusrekening hebben. Ik heb de tropische vissen ook nooit op het menu van het restaurant in Amsterdam gezien. Wel heb ik nog een aantal argumenten van de VVD voor publiek-private samenwerking.

De opbouw van een digitaal onderwijsbestel is een veelomvattende onderneming, met vele dimensies: de juiste bestuurs- en beheersomgeving voor goed samenspel tussen private en publieke partners, bewaking van de onderwijskundige omgeving, met name de kwaliteit van digitale expertise en digitale content, inrichting van een kansrijke investeringsomgeving, waarin tempo wordt gemaakt en het realiseren van een concurrerende exploitatie-omgeving, die besparend werkt, dit alles met het oog op een betere onderwijsmotivatie en onderwijsprestatie en op behoud van

onderwijsvrijheid en investeringsvrijheid.

Er komt dus heel veel bij kijken. Om die redenen achten wij de andere opties, stichting of markt, kortzichtig. Die hebben een te smalle basis voor een zo groot project als Kennisnet en een zo verstrekkend overschakelingsproces als de opbouw van een digitaal onderwijsbestel. De VVD deelt zowel de argumenten als de keuze voor een PPS-omgeving met belangrijke medestanders van de PvdA, met name minister-president Kok, staatssecretaris Van der Ploeg, staatssecretaris Bos en collega's van mevrouw Barth. De PvdA heeft in het regeerakkoord verdorie aangegeven dat synergie en strategie van PPS van onmisbare betekenis zijn voor de meerwaarde van grote projecten. Daarom vraag ik mevrouw Barth te verklaren waarom zij ineens tegen de PPS-constructie is.

Voorzitter! Ik dien de volgende motie in.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende, dat de ontwikkeling van ICT in het onderwijs van nationaal belang is;

overwegende, dat het bedrijfsleven graag een bijdrage wil leveren aan deze ontwikkeling;

van mening, dat alle scholen van deze betrokkenheid moeten kunnen profiteren;

verzoekt de minister de instelling van een nationaal matchingsfonds ICT in het onderwijs te bevorderen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**: Deze motie is voorgesteld door de leden Cherribi en Wijn. Naar mij blijkt, wordt zij voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 54 (25733).

De heer **Rabbae** (GroenLinks): Voorzitter! Dit is een motie over een nieuw onderwerp, dus niet over Kennisnet. Dat kan toch niet?

De **voorzitter**: Als ik zo naar de andere woordvoerders kijk, heb ik

het idee dat het net binnen de orde is.

De heer **Wijn** (CDA): Voorzitter! Ik dank de minister voor de toezegging om het CDA-idee van het software-ontwikkelingskrediet verder uit te werken.

Samen met de heer Cherribi heb ik een motie ingediend om, door een bijdrage aan het matchingsfonds ICT in het onderwijs te storten, het bedrijfsleven zijn betrokkenheid bij het algemeen belang van ICT in het onderwijs tot uitdrukking te laten brengen. Wij zouden dat zeer op prijs stellen.

Tijdens de plenaire behandeling in juni 1999 heb ik letterlijk gezegd dat ik blijf benadrukken dat wij het virtuele gedeelte van Kennisnet ondersteunen, mits de minister concreet en onder zijn duidelijke regie zorgt voor content en contentontwikkeling. Nu stelt de minister dat hij daar het bedrijfsleven voor nodig heeft, en dat is nieuw voor ons. Het CDA vindt het een groot goed dat het initiële onderwijs niet meegaat in de trend van vercommercialisering. Voor PPS bij Kennisnet stelt het CDA de volgende randvoorwaarden.

1. De overheid blijft exclusief verantwoordelijk voor de onderwijs-bekostiging ten behoeve van de kerndoelen in het initiële onderwijs, waarvan ICT integraal onderdeel uitmaakt. Deze verantwoordelijkheid evolueert mee met de toekomstige ontwikkeling van de kerndoelen.

2. Voor sponsoring dan wel reclame gelden de basis-uitgangspunten van het sponsoring-convenant, bijvoorbeeld: de continuïteit is niet afhankelijk van sponsoring en geen vermenging van leermiddelen. En voorts: grote terughoudendheid en geen commerciële interactiviteit.

3. Geen aandelenparticipatie in Kennisnet vóórdat het volgende is gewaarborgd:

- geen concurrentievervalsing door een vermenging van fysieke infrastructuur en inhoud;
- scholen krijgen zelf de beschikking over het volledige ICT-budget, opdat echte vraaggestuurde financiering mogelijk is;
- echte mededinging op basis van een level playing field, te waarborgen door een onafhankelijke toezichthouder;

Wijn

d. het doel en de inrichting van de PPS liggen logisch in elkaars verlengde.

Dit alles lijkt in ieder geval niet realiseerbaar voordat het contract met NL.tree is afgelopen. Daarom vinden wij dat de minister het stichtingsmodel serieus verder moet uitwerken, en daar roept de motie-Barth c.s., die door het CDA is medeondertekend, toe op.

Tot slot. In de brief van gisteren schrijft de minister dat er veel juridische complicaties zijn om pay per use of pay per view te realiseren. Met inachtneming van nog te bespreken uitgangspunten heeft het CDA met dergelijke transacties geen principiële moeite. Graag ontvangen wij bij een uitwerking van het stichtingsmodel hierop een nadere toelichting.

Voorzitter: Van Nieuwenhoven

Mevrouw **Lambrechts** (D66): Voorzitter! Ik weet niet zeker of alle partijen in deze Kamer het op alle onderdelen van Kennisnet met elkaar eens zijn, maar over één ding zijn wij het geheel eens, zij het met uitzondering van de VVD-fractie. Wij voelen er eigenlijk niets voor het bedrijfsleven in de opbouwfase zeggenschap te geven over de content in de voorgestelde PPS-constructie. Daarom hebben wij natuurlijk ook de motie op dit punt ingediend. Er zitten overigens nog meer nadelen aan die PPS-constructie vast, namelijk de onduidelijke verdeling van verantwoordelijkheden en de onmogelijke positie van de scholen zelf, die tegelijkertijd aanbieder en afnemer worden. En nogmaals, het is ons er juist om te doen geweest de positie van de scholen te versterken bij hun rol van afnemer en consument om een vraaggestuurd Kennisnet tot stand te kunnen laten komen. En in het uiterste geval zouden de middelen ook nog elders ingezet kunnen worden, als Kennisnet niet zou bieden wat de scholen in huis willen hebben.

Voorzitter! Ik zie wel in dat een ambtelijke organisatie als bureau Kennisnet niet de aangewezen instantie is als het gaat om echte expertise voor de ontwikkeling van content. Daarover dien ik een motie in.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende, dat Kennisnet alleen van betekenis kan zijn als voldoende hoogwaardige educatieve content ontwikkeld wordt;

overwegende, dat het Deense model waarbij een expertisecentrum ICT onderwijs en verspreiding van educatieve programma's tot zijn taak mag rekenen, ook in Nederland van betekenis zou kunnen zijn;

verzoekt de regering de mogelijkheid van een expertisecentrum ICT onderwijs en een daaraan verbonden leerstoel te onderzoeken, en daarover in de eerstvolgende voortgangsrapportage "Onderwijs on line" te rapporteren,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**: Deze motie is voorgesteld door de leden Lambrechts, Cherribi, Barth, Wijn en Rabbae.

Zij krijgt nr. 53 (25733).

Minister **Hermans**: Voorzitter! Het lijkt mij het beste op de specifieke vragen in te gaan bij mijn reactie op de moties. Ik begin met de motie, ingediend door mevrouw Barth, mede namens mevrouw Lambrechts en de heren Wijn, Rabbae en Van der Vlies. De Kamer en ik zijn het erover eens dat een snelle ontwikkeling van Kennisnet van grote betekenis is. Verder wil de Kamer de verschillende varianten die voor de ontwikkeling mogelijk zijn op tafel hebben. Ik zal hiervoor zorgen. Ten aanzien van de stichtingsvorm, een van de varianten, zullen wij bezien of dit een publiekrechtelijke stichting of een andere stichtingsvorm moet worden. Ik zal de verschillende varianten die mogelijk zijn voor de verdere ontwikkeling van Kennisnet met de voor- en nadelen aan de Kamer voorleggen. Op grond daarvan zal ik tot een definitieve besluitvorming komen. In ieder geval zal ik de Kamer daarover voor 2001 rapporteren, zoals in de motie wordt

gevraagd. Het is zelfs mijn bedoeling dit ruim voor dat moment te doen.

De leden Cherribi en Wijn hebben een motie ingediend over het matchingsfonds Kennisnet. Ik zal dit punt nader onderzoeken. Op dit moment is voor de ICT-ontwikkelingsprojecten de matching al een voorwaarde. 50% moet van eigen middelen komen. Hierbij telt de personele inzet mee. Ik zie hier een relatie met de motie-Dijkstal waarin gevraagd wordt om extra middelen voor educatieve content. Ik kom op alternatieve financiële prikkels in de volgende rapportage over de voortgang van ICT in het onderwijs terug.

Mevrouw Lambrechts diende een motie in waarin gesproken wordt over een landelijk expertisecentrum met een leerstoel naar Deens model. Ik wijs erop dat er al een aantal expertisecentra is. U kunt hierbij denken aan het Freudenthal-instituut. U weet dat ik voor de expertisecentra inmiddels 7 mln. heb uitgetrokken. Ik heb dit ook in de voortgangsrapportage aangegeven. Voor een aantal vakken zijn er dus expertisecentra en andere worden binnenkort ingericht. De kern is dat wij bestaande instellingen vragen in te schrijven, of alleen of in combinatie met andere. Ik heb ook aangegeven in het algemeen overleg dat ik wil bezien in hoeverre aansluiting mogelijk is bij het digitaal onderwijscentrum. Ik ben het ermee eens dat expertisecentra voor de ontwikkeling van content van grote betekenis zijn. In de brief van 28 juni heb ik aangegeven dat ik hierop in de volgende voortgangsrapportage terugkom.

De beraadslaging wordt gesloten.

De **voorzitter**: Ik stel voor, aan het eind van de vergadering te stemmen.

Daartoe wordt besloten.

Aan de orde is het debat naar aanleiding van een algemeen overleg van 22 juni 2000 over de **noordtak Betuweroute**.

De heer **Feenstra** (PvdA): Voorzitter! Wij hebben een goed overleg gevoerd over de noordtak. Alle algemene analyses zijn uitgewisseld. De PvdA steunt inderdaad de keuze om nu geen noordtak aan te leggen,